

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre	1 pengő 80 fillér
Fél évre	3 pengő 40 fillér
Egész évre	6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

G y o m a, „Árvaház”

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábas 1 cm.-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, t negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Megmozdultak az elégedetlen kiskgazdák.

Nyílt titok, hogy a kiskgazdák egy része elégedetlen a mostani politikai helyzettel. A januárban Felsőnyéken a kiskgazdák, földmunkások, kispárosok és kiskereskedők által tartott értekezleten elfogadott program tervezet alapján (mit alább szószerint leközölünk) legközelebb megyei jellegű gyűlést tartanak Zala megyében, majd utána Békésen és később országos jellegű gyűlést Hajdusoboszlón.

Kár, hogy ezek a gyűlések csak politikai téren mozognak. Elhisszük, hogy a politikai hatalom is sokat lendíthet gazdasági téren is, de ha ezeken a gyűléseken gyakorlati gazdasági dolgokban keresnek meg azt a megoldást, hogy minél olcsóbban, mi-

nél jobbat és többet és hogy mit termeljenek — ezzel többet használnának a kiskgazda társadalomnak, mintha egy-két függetlenségi kiskgazda képviselőt küldhelnének a parlamentbe.

A tervezetben az a leg-tetszetősebb megnyilvánulás, hogy az egymásra utalt, jóban és rosszban együtt élő kiskgazdákat, földmunkásokat, kispárosokat, kiskereskedőket hívják együttes munkára.

Ezek szétforgácsolva számba sem jöttek eddig, de ha egységes szervezetben vonulnak fel, az országnak egyik legjelentősebb oszlopát jelentik.

De kár, hogy ezt az erőt a politika porondján akarják megindítani és nem fordítva: előbb gazdasági

téren erősítenék meg a szervezetüket, azután milyen könnyű volna nekik politikailag érvényesülni.

Régi magyar átok: minden megmozdulásunkat a napi politika szolgálatába állítjuk.

Az Országos Független Kiskgazda Földmunkás Polgáripárt program tervezete.

Követeljük:

1. A népjogok kiterjesztését s ennek érdekében az általános egyenlő titkos választójogot, tiszta és igazságos választással, az érdekképviselői rendszer életbeléptetésével.
2. A régi jobbágyi viszony még helyenként meglévő maradványainak teljes megszüntetését, a kiváltságok és virilizmus eltörlését.
3. A hadigondozottak, a gyermekmenhely kötelékébe tartozó gyermekek és elaggott szegény emberek gondozásának országos rendezését, vagyontalanok és havi 60 pengőnél kevesebb jövedelemmel rendelkező családoknak ingyenes gyógykezelését.
4. A szociális haladás érdekében a szövetkezeti ügy hatályos állami támogatását, az

állam anyagi segítsége nélkül.

5. A mezőgazdasági testületek községenkénti felállítását és kötelezővé tételét. A politikai községek és közhírtokosságok közötti vitás és visszás helyzet megszüntetését.

6. A közigazgatás egyszerűsítését. A községi és közigazgatási tisztviselőknek kötelességévé tétessék, hogy a talu népének panaszait meghallgassák, a való sérelmek orvoslásának módjára kioktassák, s a talu népének bajai irányában az eddiginél több figyelmet és megértést tanúsítsanak.

7. A legdrágább szigorral helyre kell állítani a közélet tisztaságát, s a panama lehetőségeket még csirájukban ki kell irtani.

8. A munkanélküliség megszüntetését, utak és hasznos hajtó közüzemek létesítését.

TÁRCA

KIS IROTT „SZAKÁTS KÖNYV” 1791-BŐL.

Egykorú helyesírással közli: MÁNYINÉ PRIGL OLGA.

ELŐSZÓ.

Igen könnyű jó ételt csinálni, ha van miből. Azér, aki ebédet, vacsorát jól akar enni, legyen mindene bővön, valami csak a konyhába megkívánatik. Ha módod van a világban, láss róla.

A babérlevéllel hogy főzz fain ételt.

Végy jó kövér tyukot vagy kacsát vagy galambot, főzd meg s mihelyt felforrt tégy bele babérlevelet, ránts rá jó bővön és egy kis bort is tölts bele.

A kaszás lé vagyis Zufa.

Főzd meg a húst, végy tolyást, annak a székít vedd tsuporba, tölts ecetet rá, lisztet is egy keveset, habard össze, forrald fel, meglásd, máskor is megkívánod.

Van rizskása, kemény magos, tengeri szőlő, tehén és tormaleves, igen csak egyformán csinálják, de aki ecet helyett jó citromos ételt akar enni, az ne hagyja a magvát bele rakatni.

A tészta ételről.

Erről éppen semmit se beszéltek, mert az maga megmutatja, hogy kelljen velle hánni. Azt mégis commendálok, hogy míg meg nem fő egy kicsit, el ne vedd a tüztől, mert magadnak esömört okozol.

A hufélékről és petsenyéről.

A jó gulyás huf apróra vágd

fel, ám vess előbb a lábosba szalonát, lisztet, tölts rá egy kevés vizet, hagymát, borsot bele. Megeheted.

A petsenyéről azt mondom legelsőbb is, hogy csak egye meg maga a sült, ha kemencébe sült. Fa tűznél is nagy dolog azt igazán jól megsütni és az is csak úgy hasznos, ha zsírral sűrűn tapogatják. Igen nagyon jó a sültbe egy kis rozsmaring levelet betenni, különösen tyukba, pulykába sfb.

A malatzo! ha tizfrán akarod sültve feladni, tégy almát a szájjába, figé! a püspök falatjába, „malosát” a két fülbe. Bizony commendálok, jó fog lenni.

A nádmézes süteményekről, legelsőbb a

„Strugli”-ról.

Szitály szép lisztet, tüss bele egynéhány tolyást, tégy bele írósvajat is, aztán gyurd meg okosan. Nyujtsd el, de ne nagyon vékonyra, aztán amikor össze akarod csinálni, egy kis „malosa” szőlőt forralj fel tejbe, aztat gömbölygessd bele, tekerd karikába, ismét főzd meg okosan nádmézes tejbe csupa parázs tűzön, hogy meg is piruljon egy kicsit, meg fogod tapasztalni, hogy jó.

A kürtös kalácsról.

Szitály lisztet, gyurd meg tolyásoson, írósvajason, nyujtsd el, és metéld el, de csak olyan szélesre, mint a nagy ujjad. Tekerd fára, távol a tűztől forgasd, szüntelen lótsolván vajjal. Megeheti apád is.

A hasznos tanácsadó és egyéb „orvosságok”-ról más alkalommal.

9. Az ingyenes népoktatást az elemi iskola befejezéséig. A nyolc osztályú elemi népiskola életbeléptetése után a további tankötelezettség megszüntetését, a tanítóképzés reformját. Az egyes társadalmi rétegek továbbképzésére szolgáló intézményeknek az érdekelt társadalmi rétegek életviszonyaihoz való alkalmazását. A levante oktatásnak dec. jan. és febr. hónapokra és a 17—20 életévig való korlátozását. A kántorkérdés rendezését.

10. Kulturházak és népkönyvtárak létesítését.

11. A fokozatos egyszerű és igazságos adórendszer, a létminimum megállapítását és terhermentesítését, a mezőgazdasági gépek bér munkájának megadóztatását, a vagyon- és borfogyasztási adó, valamint a közmunkavállalás eltörlését.

12. A biztosítási ügy, valamint az összes ár- és belvisszabályozási ügyek állami kezelésbe vételét.

13. A zugirászatra vonatkozó törvény életbeléptetésével egyidejűleg a jogi munkálatok díjazásának törvényes rendezését. A községi jegyzők magasabb jogi képesítését és magánmunkálattal jogának biztosítását.

14. A kartekek megrendszabályozását. Az elsőrendű közszükségleti cikkek vámjának mérséklését és a viszonyosság alapján a mezőgazdasági terményeinket terhelő külföldi vámnak hasonló mérséklésére irányuló kereskedelmi szerződések kötését, hogy azáltal is a mezőgazdasági és kisipari foglalkozás jövedelmezősége emelhető legyen. A terményértékesítésnek megszervezését.

15. A latifundiumok és hollikézi birtokok felszabadítását és az állam támogatásával kisbirtokok és örökbirtokok alakítását. A földbirtokreform revízióját. Az eszményi községek eltörlését.

16. Bank- és uzsoratorvény hozását, a nemzeti bank alapszabályainak olyan módosításait, hogy a bankhitel minél kevesebb közvetítői kézen jusson oda, ahol szükség van rá, hogy ezáltal is a kamatterhek mérséklése lehetővé váljék.

17. Az idegenhonosok ellen a birtokvételi tilalmat. A külföldön lakó magyar ingatlanulajdonosok kétszeres megadóztatását.

18. Mindaddig, amíg az ország régi határaival, régi erőforrásait vissza nem nyeri, arányosítani kell az egész közgazdasági szervezetet Csonka Magyarország méreteihez.

Ehez képest: a) Le kell szállítani a kormányzat és kül-

ügyi képviselők költségeit.

b.) Az országgyűlési képviselők és felsőházi tagok létszáma 50 százalékkal csökkentendő.

c.) A közszállítási szabályzat rendelkezéseit a legmesszebbre menően be kell tartani; közszállításonál a kisipar lehetőleg előnyben részesíthető. A közmunkánál a zsugoriságig menő takarékoság tanúsítandó.

d.) Az állami tisztviselők ingyenes autóhasználatát be kell szüntetni.

e.) Meg kell akadályozni, hogy egyes tisztviselők többszörös állami javadalmazást, vagy nyugdíjat élvezzenek. A külföldön lakó magyar honosok nyugdíját be kell szüntetni.

f.) A tisztviselők létszám szaporítását, valamint fiatal munkabíró tisztviselők nyugdíjazását lehetetlenné kell tenni, a felesleges közhivatali állásokat fokozatosan meg kell szüntetni.

g.) A közhivatalnokok felesleges és ok nélkül való kiszállítását be kell szüntetni.

19.) Az ország energia forrásainak gyarapítását, vízi és egyéb természeti erőinek kihasználását. Külkereskedelmi mérlegünk megjavítása céljából a szesztermelés fokozását, s a borszesznek gépek hajítására való alkalmazását; a szeszkezőpont eltörlését.

20.) A királykérdésben az 1921. l. l.-c. alapján állunk.

21.) Követeljük a ránk kényszerített trianoni szerződés revízióját és Magyarország ezeréves határainak visszaállítását.

Alispánunk Ballán.

E hó 23-án dr. Dalmat Sándor alispán Moldoványi békesi főszolgabíró, dr. Pálka gyomai főszolgabírók és Pétermann József főjegyző társaságában szemlét tartott az elszakadni vágyó Ballán.

Nem ismerjük az alispán ur véleményét, de gondoljuk, hogy ő is meggyőződött most már róla, hogy az elszakadási mozgalom legfeljebb egy-két turkevi birtokosnak lehet az érdeke. És ha tényleg megyei határrendezésre is kerülne sor, legalább annyi joggal kívánhatnánk Dévaványának Békésmegyéhez való csatolását, ahogy most Jász-Kunbói kacsintgatnak át Ballára.

Akkor talán még a gyoma-dévaványai ut is ki lenne már valahára építve.

Nem is értjük, hogy ez a fontos összekötő út miért maradt le minden évben a vármegyei utépi-tési programból?

A hazugság.

Istennek nagy és szép ajándéka a szólási tehetség az okos lélekkel felruházott emberek számára. Hogy ez mennyire így van, csak a minden számtalomra méltó, szerencsétlen süketnéma emberlátsáinkra kell gondolnunk és mindjárt örök hála keletkezik lelkünkben, hogy Istenünk nem vonla meg tőlünk gazdag adományát és a némaság testi fogyatkozásával nem sújtott bennünket.

Azonban az emberek ezen szép adománnyal nem ritkán visszaélnak. A nyelv igen sokszor a hazugság szolgálatában áll és nem az igazi tolmácsolója a lelkiismeretnek, a belső érzésnek és meggyőződésnek, az igazságnak.

Hazugságnak mondjuk az igazság megtagadását, a valódi, az igazi meggyőződés elleni beszédet; midőn a nem valóti igaznak, valóinak mondja az ember.

Hazudik az, aki öntudatosan, szándékosan, meggondoltan és számításból, rossz akaratból mond és állít valótlanosságot.

Az emberi lélek szennyfoltja a hazugság. Romlott szívet, erkölcsi fogyatkozást, jellemtelenséget, lelkiismeretlenséget és szemérmelenséget lételezhetünk fel arról, aki hazudik.

A megszokott hazudozás a szinlelés, a képmutatás, tettetés hibáit vonja maga után. Bizalmatlanokká, gyanakodókká teszi egymás iránt az embereket. Megingalja a hitet, az egymás iránti kölcsönös bizalmat, ami által a társaséletnek békességét és haladását akadályozza és gátolja.

Sok egyenlenség, pörök és viszály megszűnne, ha az emberek szavai, ígéretei, állításai, esküi mindenkor az igazság alapján állnának. Mennyi keserűség, bánat és szomorúság költözik a családi életbe, ahol az alattomoság, csalás, rászedés és félrevezetés napirenden vannak a szülők, a házastársak és a gyermekek között. Ahol hazugsággal tanul a gyermek már kisgyermekkorában a szülők, testvérek, játszótársak között, ott a későbbi nevelésnek csak igen nehéz küzdelmekkel sikerül kiirtani a megszokott hibáit annak lelkéből.

Emberi rendeltetésünk az, hogy törekedjünk igaznak lenni magunk iránt, igazságosnak másokkal szemben. Az igaz ember nem tér el az egyszer igaznak megismert ügy mellől, hanem annak mindenkor bátor védelmezője és lelkes oltalmazója marad.

A hazugság bűnét sokan nem is tartják már bűnnek a mai világban. A könnyelműek, a léhák az igazság eltagadását, a valóinak elferdítését nem olyan nagy dolognak tartják. Sokszor olyan képtelen meséssel állanak elő, melyekről azonnal kifutnak, hogy hazugság.

A hazugságot kárhoztainunk kell pedig még akkor is, ha tréfából ered, meri mások megfélemlítését, félrevezetését idézi elő és sokszor káros következményekkel végződik az ilyen könnyelműség.

Csajásból, hazugságból, álnokságból összegyűjtött vagyton nem boldogítja gazdáját. Szerencsétlennek és nyomorultnak kell érezni az ilyennek magát a becsületes, tisztességes és jellemes emberek között, midőn az igazság kiderültével azok szeméből olvashatja a lesújtó ítéletet hitvány eljárása feletti.

Legyünk tehát mindenkor hivel az igazmondásnak, vessük meg és kerüljük a hazugságot, mint az emberi lealacsonyodás elítélendő és utálatos megnyilvánulását!

Az igazság él és biztosan diadalt is fog aratni a hamisság felett!

SZÓKE FERENC
ig. tanító.

CSILLÁMOK

Ambár a mellét a pásttor veri, a nyáj a szamarat követi.

A nők fogékonyabbak az intésre, mint az intellemtre.

A bölcs a botornál gyakorta csak abban különbözik, hogy emez okosabban viselkedik.

Ne hagyj a hálás utókorra semmi örökséget, ha azt akarod, hogy holtod után is ne költöges-senek.

A használható szamarak igazolják a szamarakat.

Helyén a szemétnak nagy a becse, de azért mivoltára mégse legyen túlságosan büszke.

A Fertő tavában is azért fürdenek, hogy tisztábbak legyenek.

Mennyivel előbb érik az embernek a haja, mint az agya.

Az igazi szerelem, ha elhamvad, hamvából szeretés támad.

Ha ugysis betelik mindennek a mértéke, miért az örök gyötrő intelem a kényszerű mértékletességre.

Az alvás nagy Isten áldása. Mégis örvendetesebb a virradása.

Dehogyan a szivnemesség, az elfelejtés hozza meg a megbocsátás teljességét.

KNER IZIDOR.

Fekete...

Fekete világban fekete éjszaka.
Fekete múmorban fekete szél zaja.
Fekete borulás, fekete jégeső.
Fekete névnapon fekete éltető.

Fekete virágon fekete pályaszint.
Fekete mélységből fekete búnat int.
Fekete esztendő, fekete lecsuszás,
Fekete mandátum-fekete bucsuzás.

Fekete írásban fekete értelem.
Fekete páholyban fekete kényelem.
Fekete karaván, fekete ugatás...
Fekete „fertályra“ fekete mutató.

Fekete szüzbeszéd. Fekete boletta.
Fekete agy előtt fekete roletta.

„Fekete kéz“... cimben fekete mé-

[reg hat.

Fekete sakk játszmán fekete sakk,
[sekk, matt.



Az új örlési rendelet.

A m. kir. miniszterium az egyes gabonaneműek értékesítése érdekében szükséges intézkedésekről szóló 1930. XXII. törvénycikk 54. §-ában kapott felhatalmazás alapján az említett törvény végrehajtása tárgyában kiadott (a Budapesti Közlöny 160. számában közölt) 1930 évi 3300/M. E. számú rendelet 30. §-ának kiegészítéseképpen a következőket rendeli:

1. §.

A vámörléssel foglalkozó (I. a 3300/1930. M. E. sz. rendelet 29. §-át) bármilyen hajtóerejű vagy berendezésű malom az örlés végett bevitt, időszereően száraz, tisztított és koptatott, gyommagmentes gabonaneműnél (buza, rozs kétszeres) természetben (gabonában) nem szedhet magasabb örlési (darálási) díjat, mint amekkorát az 1930 évi március hónap folyamán átlagosan szedett.

Ha a malom 1930 évi március hónapban az örlési (darálási) díjat kizárólag pénzben szedte, örlési (darálási) díj fejében annyit szedhet, amennyit a legközelebb fekvő természetben örlést (darálást) végző malom az 1930 évi március hónapban átlagosan szedett.

A szedhető díj azonban nem haladhatja meg

a) örlés esetében

buzánál a tizenkettő, porlás címén kettő, összesen a tizenöt százalékos,

kétszeresnél a tizenhárom, porlás címén a kettő, összesen a tizenöt százalékos,

rozsnál a tizenöt, porlás címén a kettő, összesen a tizenöt százalékos;

b) darálás esetében a malomba vagy a darálóba bevitt nem tisztított mennyiségnek nyolc, porlás címén egy, összesen kilenc százalékos.

Amennyiben a malom kimutatja, hogy az üzemi költségek emelkedése vagy a gabonaáraknak esése, avagy egyéb jelentős körülmény folytán az 1930 évi márciusi átlagos örlési (darálási) díjak mellett üzeme nem tartható fenn, az örlési (darálási) díjat az iparielügyelő és az illetékes Vármegyei Molnárszövetség meghallgatása után a törvényhatóság első tisztviselője állapítja meg. A törvényhatóság első tisztviselője nem állapíthat meg azonban örlési (darálási) díj címén az előző bekezdésben

megállapítottaknál magasabb díjakat.

A törvényhatóság első tisztviselője nyolc nap alatti köteles a kérelem tárgyában véghatározatot hozni. A véghatározat ellen tizenöt nap alatt felebbezésnek van helye a kereskedelemügyi miniszterhez.

2. §.

Az örlöttető kifejezett kívánságára az örlési (darálási) díj pénzben is számítható. Ebben az esetben a porlási százalékon felül örlési (darálási) díj fejében oly összeg számítható fel, amely a gabona helyi árát figyelembe véve megfelel az örlési (darálási) díj címén az előbbi bekezdés értelmében természetben levonható értékének. Az átszámításnál figyelembe kell venni, hogy az 1. §-ban megállapított díjak 83—86 kiló gabona örlésére, illetve 91 kiló gabona darálására vonatkoznak, míg pénzért örlés esetében 98 kilót kell örlőni, darálás esetén 99 kilót darálni, tehát az 1. §-ban megállapított díjakat ezekre a mennyiségekre kell megfelelően átszámítani.

3. §.

Az örlési (darálási) díjon és a porlási százalékon felül az örlésért (darálásért) az örlöttető (daráltató) féllal szemben bármily más ellenértéknek felszámítása vagy szolgáltatásnak kikötése tilos.

4. §.

Az 1. §-nak az örlési díj és a porlási százalék megállapítására vonatkozó rendelkezéseit a 35. §. 7. és 8. pontjában említett cseretelepeken is megfelelően alkalmazni kell. Örléménynek gabonáért a cseretelepen cserélésnél tisztítás és koptatás, illetve gyommagvak címén semmit sem szabad levonni.

5. §.

A gabona (buza, rozs, kétszeres) helyi ára alatt azon a helyen lévő piaci árat kell érteni, ahol a malom van. Kétség esetében a helyi piaci árat a malomra illetékes helyi hatóság állapítja meg.

6. §.

Amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és az 1928. X. t.-c. értelmében pénzbüntetéssel büntendő az:

1. aki üzemben lévő malomában természetben (gabonában) levonandó örlési (darálási) díjért örlést (darálást) nem vállal, vagy az örlési (darálási) díjat az örlöttető kifejezett kívánsága nélkül pénzben számítja fel;

2. aki az 1. §. értelmében természetben (gabonában), illetve 2. §. értelmében pénzben szedhető díjknál magasabb örlési (darálási) díjat, vagy porlási százalékos díjat számít fel, vagy az örlési díjon és porlási százalékon felül bármit felszámít, illetve bármily szolgáltatást kiköt;

3. aki az örlési díjnak és porlási százaléknak, illetve az örlési (darálási) díjnak pénzben fizetése esetében csak a porlási százaléknak a levonásával fennmaradó gabonamennyiség után az örlési termékeket visszamérés alapján nem a teljes mennyiségben szolgáltatja ki a félnek;

4. aki örléménynek cserélőtelepen gabonáért cserélésnél tisztítás és koptatás, illetve gyommagvak fejében bármily levonást eszközöl.

A kihágás büntetése 15 napig terjedhető elzárás, ha azt olyan egyén követi el, aki ily kihágás miatt jogerős ítélettel már meg volt büntetve és büntetésének kiállása óta két év még nem telt el.

7. §.

Ha a jelen törvényben meghatározott valamely kihágást az alkalmazott követi

el és a molnár iparost a bivatásából folyó felügyeleti, vagy ellenőrzési kötelességének teljesítésében akár szándékos, akár gondatlan mulasztás terheli, a malomiparost, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, úgy kell megbüntetni, mint a tettest.

A 6. és 7. §. alá eső kihágások miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak a hatáskörébe tartozik.

8. §.

Ez a rendelet kihirdetésétől számított nyolc nap múlva lép hatályba.

Betörővilág Gyomán.

Ujabbban minden nap arra ébredünk, hogy betörés volt éjjel itt vagy ott. Megemlékeztünk a Vogel dr. lakásán történt lopásról. Nagy Pál dr. biciklijének itokzatos eltűnéséről, most ismét újabb esetről kell beszámolni. Szerdán éjjel Grósz Zoltán fakeskedőt tisztelték meg, és a fürdő szoba ablakán át az ott talált tárgyakból elemeltek egyet-mást. Fürdőköpeny, fogkefe, szivacs, szappan volt a zsákmány. Szenvedélyes betörő lehet, ha ilyen csekélységekért is kockára teszi az életét és becsületét. Mert hogy kézzel-kérül az bizonyos. Csendőrségünk nem hagyja sokáig a község lakóit nyugtalanul aludni.

Egy amerikai ujságíró meglepő kijelentése.

Arthur B. Smith, New-York egyik legismertebb publicistája, néhány nappal ezelőtt Budapesten tanulmányozta a magyar ujságkiadási viszonyokat. Felhívták figyelmét arra, hogy a legrégebb és legnagyobb magyar képeslap szeptember 3-i számától kezdve, árat, 60 fillérről 24 fillerre szálítottta le. Ez a lap Tolnai Világlapja. Az amerikai ujságíró azt a kijelentést tette, hogy Amerikában az ilyen nagy mértékű árszállítás ismeretlen valami és lehetetlennek tartotta, hogy alig öt centért egy komoly, terjedelmes és tartalmas képeslapot lehessen adni. Amikor azután kezébe vette Tolnai Világlapja legújabb számát, azt a meglepő kijelentést tette, hogy ennél szebb és olcsóbb lapot még Amerikában, a korlátlan lehetőségek hazájában sem lehet találni.

— Az a szerencse — mondta nevetve, A B. Smith, hogy Tolnai Világlapja nem Amerikában jelenik meg... Ki olvasná akkor a többi amerikai lapokat?

Az amerikai ujságíró, amikor

Az új ujlaki pala

MINŐSÉGE, GAZDASÁGOSSÁGA
FELÜLMÚLHATATLAN
NAGYBÁTONY-UJLAKI
EGYESÜLT IPARMŰVEK Rt.
BUDAPEST, VILMOS-CSÁZÁR-UTJA

Kéviselő: WAGNER MÁRTON
FIAI fakeskedők, Gyoma.

ezt a kijelentést tette, nem tudta azt, hogy Tolnai Világlapja, amely több, mint harminc éves multra tekint vissza, az elmúlt három évtized alatt mindig meglepetést szerzett olvasóinak, hiszen jóból a legjobbat és árban a legolcsóbbat adta. Tolnai Világlapja 60 fillérről 24 fillerre szállította le a lap egy számának árát, de tartalma semmit sem változott, sőt jobb lett és ezentúl két nagyszerű folytatásos regényt is közöl az eddigi külön bekötött regénymelléklet helyett.

Összetört egy szekeret a gyulai autóbusz.

A kocsis vigyázatlansága okozta az összeütközést.

A békéscsaba—dobozi úton, alig pár kilométerre a várostól a Mavart délelőtti autóbusza elüldött egy kukoricával rakott szekeret.

A Mavart autóbusz 11 óra után néhány perccel érkezett erre a helyre. Az út mellett elhúzódó földekről Kolarovszki János Vandhát 2556. szám alatti lakos egyfogatu szekerevel egyenesen a kövesútra huzatott anélkül, hogy előbb meggyőződött volna arról, hogy az országut szabad-e.

Az autóbusz vezetője jóformán az utolsó percben vette észre a váratlanul elébe huzatott szekeret, teljes erővel fékezett, azonban — bár autóját egészen a fák mellé kormányozta — már nem bírta elkerülni, hogy a kocsi el ne üsse. Az autóbusz a szekér hátulját elkapta és összetört, de összetört az autó sárhányója is.

A szerencsétlenséget — a szemtanúk állítása szerint — Kolarovszki János vigyázatlansága okozta, aki a fák közül történő kihuzatás előtt elfelejtett kitékinteni az országútra.

HIRDESSEN LAPUNKBAN.

10 Botond patmát- porából.

(3)
üred, 1930 jul. 12.

Már az éjféli órákban észre-
vettük, hogy esik az eső.
ponyvánk nedvesedett és ezál-
tal feszült, hűvösödött. Mikor
reggel kibujunk a sátorból lát-
juk, hogy szépen el van borulva.
(Oihon vajjon milyen idő lehet)
mignem lassu tempóban ismét
csni kezdett.

Ez az idő várható voltna
egy teljes napot, hogy tábor-
kapunkat is megcsinálhattuk
volna.

Reggelink bográcsban forralt
tej, melyből senki sem akart
enni, mert a szakács előre be-
mondta a vizet, illetve a koz-
mát (nem volt igaz, jó szakács
fogás, hogy neki több jusson).
Mégis akadt aki megkóstolta,
lett utána olyan gyors sorako-
zó és ima. Az előirányzott
mennyiség — bár az eső ál-
landóan szaporította gyorsan
elfogyott.

Egész nap esős az idő, van
is tábori nyelv szerinti mondvá
„lazsálás“.

A délutáni református Isten-
szíszteleten részt vesz az egész
csapat.

Táborlüzünk — tekintve az
időt — ma nincs, csupán
egyik órasi táborban gyűlünk
össze megbeszélésre és nőia
fabrikálásra. (Majd otthon el-
fogjuk énekelni, igaz a zene-
értő füleket nagyon sérteni
fogja.) Lefuvás és a margit-
szigeti cigányzene hangja mel-
lett mély álomba merülünk.
(Jaj az éjjeli öröknek, egész el-
áznak.)

(Folyt. köv.)

**Változatlan az angol bank
kamatláb.** Az angol Jegybank
esütőrtökön tartott tanácsülés-
ben a leszámítolási kamatlábat
változatlanul 5 százalékban ál-
lapította meg.

**A közúti hid veszélyes pal-
lói.** Ezer szerencse, hogy a
nagyzirfi hidon még eddig
nem történt szerencsétlenség.
A teljesen és egyenlőtlenül
megkopott pallók esupa lép-
csőt képeznek. Az egyes íve-
ket összefogó vaspallók 10
centiméterrel állanak feljebb a
fapallóknál mégis azt olvassuk,
hogy a vármegye a békési hi-
dat akarja új pallóval megépí-
teni, mely hid pedig végleges
kiépítésre van előirányozva és
mi ismét várjunk, míg a me-
gyében valahonnan kiscsejtezett
anyaggal egy-két pallót kicse-
relnek.

H I R E K

Beiratások. Az iparostanone
iskolába a beiratások szept-
tember hó 1. és 2-ikán délután
4—6 óráig történnek, amikor
is a beiraikozók feltétlenül sze-
mélyesen kötelesek megjelenni.
Az elmaradók a lörvény elő-
írása szerinti büntetteinek. A tan-
év kezdete szeptember 9-ike.

**Beiratás az állami polgári
fiu- és leányiskolába.** A beir-
atásokat szept. hó 1. 2-án
tartjuk. Az első osztályba beir-
atkozhatnak oly növendékek,
kik az elemi iskola negyedik
osztályát sikerrel elvégezték.
Az első osztályba 12 évesnél
idősebb tanulókat csak különös
mértányolást érdemlő okokból
vehetünk fel. A fizetendő díjak
az igazgatóságnál meg tudha-
tók. Szeptember hó 3-án tan-
évnyitás és felekezetek sze-
rint hivatalos Istenisztelet. 4-én
kezdődik a rendes tanítás. Az
igazgatóság.

**Az endrődi postamesteri ál-
lás betöltése.** A közszereletben
álló Kádár Márton endrődi
postamestert áthelyezték a na-
gyobb forgalmu kisteleki postá-
hoz, míg az endrődi postához
Biharnagybajomból Kurc Már-
ton földinket helyezték át. A
személyi változás valószínűleg
novemberben történik meg.

A Nagykun-viadal. Turkeve
szomszéd városban augusztus
17-től 21-ig a kun városok
kerékpár-, birkózó-, torna-, ten-
nisz-, lörkard- és lovasverse-
nyeket tartottak nagyszerű
eredményekkel és ünnepekkel
előkelő közönség előtt.

Beiratás. A református elemi
népiskolákban a póbbeiraikozá-
sok szeptember hó 1, 2 és 3-
án, mindenik napon délelőtt
8—12 óráig történnek. Tanév-
nyitás istentisztelet szept. 4-én,
reggel 7 órákor tartalík. A tan-
ítás e napon, az istentisztelet
után veszi kezdetét. Igazga-
tóság.

**A legutóbbi negyedévben
675 lélekkel szaporodott Bék-
ésvármegye lakossága.** A fo-
lyó év második negyedében,
Békésvármegyében 553 házasa-
gkötés történt. Élve született
2018, halva 78, elhalt 1343, a
népszaporodás ezek szerint
675. Ezer lélekre esik tehát 6.5
házasság, 24.1 elveszületés,
16.8 halálozás, e szerinti a sza-
porodás arányszáma 1000 lé-
lek után 8.1. Békéscsabán 7.2,
Gyulán 1.6, Békéscsén 6.2, End-
rődön 7.9, Gyomán 6.2, Me-
zőberényben 13.2, Orosházán
3.7. Szarvason 5.7 volt a folyó
év második negyedében a nép-
szaporodás ezer lélek után
számítva.

**Az Uj Barázda nagy jutal-
mainak ünnepélyes átadása
Abonyban és Köröstarcsán.**
Beszámoltunk arról, hogy az
Uj Barázda nagy pályázatának
tömegesen beérkezett pályá-
munkáit hetekig tartó munkával
vizsgálta át a bíráló bizottság
és kijelölte a legértékesebb vá-
laszokat, amelyek beküldőinek
értékes jutalmakat ítelt oda.
Most arról értesülünk, hogy a
pályázat két főjutalmát Abony-
ban szeptember 7-én, Körös-
tarcsán pedig szeptember 14-
én ünnepélyes keretek között
adta át a nyerteseknek az Uj
Barázda szerkesztősége. Az
első díj egy Kühne féle fűka-
szálógép, a második díj pedig
egy Kühne féle kedvenc Drill-
sorvetőgép volt. Az értékes
díjak átadásának pontos rész-
leteit a legközelebbi napokban
fogljuk közölni.

Anyakönyvi hírek. Születtek;
Kulik Elek István, Cséte Lajos,
Eiler Lajos, Nádudvari Róza,
Hornok Gizella Gabriella, Pa-
rócai Irma. Házasságot kötöt-
tek: — Elhaltak; Kéri Péter
60 éves, Gruber Lajos 6 na-
pos, Oláh Andrásné T. Kocsis
Róza 62 éves.

**Uj városbírókat nevez ki a
miniszter.** Az új polgári tör-
vénykönyv-javaslatlalt egyide-
jűleg a százpengő értéken
aluli ügyeket kivészi a járás-
bírók kezéből és újonnan szer-
vezett városbírók kezébe adja.

**Nagy tűz pusztított Nagy-
szénáson.** Szerdán éjjel nagy
tűz pusztított a Nagyszénás
melletti Simon bérgazdaság
tanyáján. A tűz éjszaka fél 12
órákor tört ki és a tanyaépüle-
tek egyszerre három helyen
lángoltak fel. A tanya lakossa-
ga, majd a helyszínre érkezett
nagyszénási tűzoltóság minden
elkövetett a tűz lokalizálására,
a lángokkal azonban nem bír-
ták megbirkózni és a tanya telje-
sen leégett. A lovakat még
idejében kimentették az égő
istállóból, de 300 baromfi az
az ólakban égett. A kár meg-
haladja a 300 ezer pengőt. A
tüzet minden valószínűség sze-
rint gyújtogatás okozta és a
teltesek kézrekerítésére a
csendőrség megindította a
nyomozást.

**A célravezető biztos utat
mutatja meg a hirdetőnek a
fogyasztóhoz az az öltetesen
összeállított hirdetői újságka-
talógus, amelyet most küld
széjjel az országszerte legelő-
nyösebben ismert Erdős József
hirdető irodája. Az izlésesen
kiállított könyvecskét lapozgat-
va, látjuk, hogy Erdős József
35 év alatt a reklám terén
szerzett minden tudását, tapaszt-
alatát állítja a hirdető szolgálá-**

latába, irodája alapossággal,
felkészültséggel és szakludás-
sal működik és ötletes reklámi-
jai, annak olcsó kivitelezése
teljesen feleslegessé teszik kül-
földi hirdetői iroda igénybe-
vételét. A legparányibb apró-
hirdetést épugy, mint a legna-
gyobb sajtóhadiáratot az Erdős
iroda a legcsekélyebb ha-
szonnal bonyolítja le. Érdek-
lődőknek ez a most megjelent
reklámfüzet élvezetes tanul-
mány, amelyet kívánságra bár-
kinek ingyen küld meg Erdős
József hirdetői irodája Buda-
pest, VI. Teréz körút 35.

**Budapest idegenforgalma
Szent István hetében.** Buda-
pestről jelentik: Szakértők vé-
leménye szerint Budapesten
az ünnepi hét alkalmával 250
ezer vidéki és külföldi ember
fordult meg. A rendőrség be-
lése szerint a kedd esti és a
Szent István napi körmenetben
minimálisan 600 ezer ember vett
részt.

Földrengés. Ma reggel 6.20
órákor Szécsenyben földren-
dést érezték, amelyet földalatti
morajlás kísért. Egyes épüle-
teken kisebb repedések kélet-
keztek. A budapesti földrengé-
si observatórium készülékei ma
reggel 6.49 órákor közeli föld-
rengést jeleztek. A földmozgás
Budapesten 4 percig tartott. A
műszerek legnagyobb kilen-
gése 6 milliméter volt. A be-
érkezett jelentések szerint a
földrengés Baiassagyarmaton
vagy Salgótarján közelében
volt.

**A pontatlan kereskedőse-
dek büntetése.** A miskolci ke-
reskedelmi és iparkamara elvi
jelentőségű állásfoglalása sze-
rint ha a kereskedőseged több-
szöri erélyes figyelmeztetés
után is pontatlanul jelenik meg
munkahelyén, felmondás nél-
kül azonnal elbocsátható. Az
elbocsátásnak a segéd mun-
kahelyén való késői megjele-
néskor azonnal meg kell törté-
nni, mert a segéd továbbfog-
lalkoztatása egyértelmű a fel-
mondás nélküli elbocsátás jo-
gáról való lemondással.

Legyek és lódarazsak ellen
legcélszerűbben védhetjük meg
lovainkat, ha testük azon ré-
szeit, melyet a rovarok legin-
kább felkeresnek, minden má-
sod-harmadnapon ecetben főtt
diófalevéloldattal lemossuk. A
keserű, savanyu izt nem ked-
velik a kintzó legyek. Lehet 60
gr. „asa foelida“-t (a gyógy-
szertárban kapható) egy pohár
ecetben felolvasztani és aztán
még két pohár vizet hozzáön-
teni. Ez a szer is hatásos, de
ezt nem szabad pusztán kézzel,
hanem csak spongyával a ló
bőrére dörzsölni.

Gyomor-, bél- és anyagcserebetegségeknél a természetes **Ferenc József** keserűviz az emésztőszervek működését hathatósan előmozdítja s így megkönnyíti, hogy a tápláló anyagok a vérbe kerüljenek. Orvosi szakvélemények hangsúlyozzák, hogy a **Ferenc József** viz különösen ülő életmódnál igen hasznos gyomor- és bélszabályozó szer. A **Ferenc József** viz kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Gazdasági tanfolyamok. A Földművelésügyi Miniszter körleiraiiban értesítette a vármegyéek alispánjait, hogy a kisgazdatársadalom tagjainak oktatása, a földhöz jutottak gazdasági irányu oktatása, továbbá a beiktalott vitézek gazdálkodásának ellenőrzésével szakközvegeit megbizta és egyben megküldötte a szóbanforgó gazdasági szakoktatók névsorát azzal a felhívással, hogy a kiküldendő szakközvegek által tartandó gazdasági tanfolyamokat, előadásokat minél szélesebb körben hirdessék meg.

A mezei egerek vándorlása. Amint értesülünk, a mezei egerek nagyobb tömegekben léptek fel Vas-vármegyében és eddig a szombathelyi és kőszegi járásban okoztak nagyobb károkat, míg most már a körmenyi járást is nagyobb veszély fenyegeti. A mezei egerek rohamos elszaporodására való tekintettel most már a körmenyi járást is nagyobb veszély fenyegeti. A mezei egerek rohamos elszaporodására való tekintettel most már a körmenyi járásban is kötelezővé tették az ottani hatóságok a mezei egerek irtását, meri csak általánosan keresztülírt irtásnak van értelme és célja. A mezei egerek irtásához legalkalmasabb a foszforméreg (Arvalin.)

Száztizennyolc éves szarvasi kat. templom. Ezernyolcszáztizenkettő augusztus 12-én Szent Klára napján szentelték fel a kat. szarvasi templomot és adták át hivatalának. A mostani évforduló alkalmából vasárnap mise volt, amelyen dr. Domonk Pál békésszentandrási plébános mondott beszédet. A misét Csernus Mihály apátplébános mondotta fényes papi sepéddel.

Emergé verseny. A nagy és állandó érdeklődésre való tekintettel az Emergé pneuval kapcsolatos országos Emergé verseny pályázatának határidejét a vezetőség 1930. augusztus 31-ig prolongálta.

Ha fáj a feje és szédül, ha felettségei, bélizgalmat, gyomorégést, oldalszurást, mellszorulást és szivdobogást érez, igyék minél előbb valódi „Ferenc József” keserűvizet.

A posztóval és bélés árukkal való házalás ügye. A kereskedelmi és iparkamarák esztendőnkön keresztül éles küzdelmet folyattak a posztó és bélésárukkal való házaló-kereskedelem ellen és e küzdelem eredménye gyanánt a kereskedelemügyi miniszter az üzlettel bíró kereskedők és iparosok érdekében rendelettel tiltotta el a házalásnak ezt a fajtáját. Most egyes textilgyári vállalatok kíséreltet letek ennek a rendeletnek a visszavonására. Noha semmi valószínűsége nincs, hogy a miniszter a kérdésben elfoglalt álláspontját megváltoztassa, az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés a többi érdekképviselettel együtt szerdára illatkozó gyűlést hívott össze, amelyen a részvevő egyesületek újból le fogják szögezni a házaló

kereskedelem ügyében elfoglalt álláspontjukat és a jelenlegi tiltó-rendelet további érvényben tartását kívánják. A szegedi kereskedelmi és iparkamara, amely annak idején főbb felterjesztésben kérte a miniszteriumtól a most érvényben lévő rendelet kibocsátását, a vidéki ipar és kereskedelem érdekeire való hivatkozással, közölte az Omke elnökségével, hogy a mozgalomhoz csatlakozik és azt a legerélyesebb módon fogja támogatni.

Országos lakberendezési és háztartási vásár Budapesten.

Az Országos Iparegyesület ez év augusztus 30-tól szeptember 15-ig rendezi lakberendezési és háztartási bemutatóját és vásárt kiállítását. A kiállítás alkalmából a kereskedelemügyi m. kir. miniszterium féláru jegy váltására jogosító igazolványokat bocsátott ki, melyek a Budapesten való tartózkodásra négy napig érvényesek. Ilyen féláru jegy váltására jogosító igazolványok, melyek egyuttal a vásáron belépőjegyet is szolgálnak, 2 pengő 80 fillér ellenében a szegedi kereskedelmi és iparkamaránál beszerezhetők.

Drágább lett a tengeri Amerikában, mint a buza. Amerikában a tengeri várható hozoma a katasztrófális szárazság folytán nagyon csekélynek ígérkezik. Ennek látható jele gyanánt legujabban az a régtől fogva nem tapasztalt kuriózum állott elő, hogy a tengeri ára a buza ára fölé emelkedett. Természetes, hogy ezek után a sertésnek és a zsirnak ugyancsak erős áremelkedésével számolnak az Egyesült Államok piacain.

Autó és motorkerékpár PNEUMATIK
legelső gyártmányok, friss, garanciával, autó felszerelések dus választékban nagy árengedménnyel
legolcsóbban beszerezhetők
NAGY JÓZSEF
autópneumatik és alkatrész szaküzletében

BUDAPEST, VI., Andrassy ut 34.
Telefonszám: Interurbán 221-97, 285-63.

Olvasóink szives figyelmét felhívjuk lapunk mai számában megjelenő Concordia Szövetkezet hirdetésére

Reumás, köszvényes és csuszos betegek figyelmébe ajánljuk a bárándi gyógy és fürdőhelyet, ahol az évad május 1-től október 31-ig tart. Báránd fürdő Biharvármegyében, a Farkas völgyben, pormentes levegőjű, ideális helyen fekszik. Ásványvíze alkalikus, a leg súlyosabb reumát, köszvényt és csuzt meggyógyítja. Gyógyhatását sok ezren igazolják. Ivókurára alkalmas. Fürdő árak: egy személynek 80 fillér, két személynek 1.20 P, gőzfürdő 40 fillér, közös és gőz együtt egy nap 1.20 P. Két-három ágyas szobák 24 óránként 1P 20 fillértől 2 pengőig, külön ágy 40 fillér. A vendégeknek 3 napon túl a lakásból 10 százalék, 15 napon túl 20 százalék kedvezmény van. Jó magyar konyha, figyelmes kiszolgálás. Napi penzió 5 pengőtől. Reggeli 50 fillér, ebéd 2 fogásos 2 P 50 fillér, ebéd 3 fogásos 2 P friss, vacsora 1 P, abonáns. reggeli, ebéd, vacsora 2 P 50 fillér. A vonalon érkező vendégeket a fürdő kocsija várja. Érdeklődők forduljanak Farkas Márton fürdőtulajdonoshoz Bárándra Biharvármegyébe.

A Békésmegyei Általános Takarékpénztár Részvénytársaság

gyomai fiókja (ezelőtt Gyomai Takarékpénztár-Nagytakaréék)
és endrődi fiókja (ezelőtt Endrődi Népbank R.-T.)

váltókölcsönöket ház és földingatlanra bekebelezés mellett, vagy személyi hiteletet kezességgel bármily összeg és a forgalmi érték legmagasabb százaléka erejéig a legelőnyösebb feltételek és kamatláb mellett folyósítanak. Másutt fennálló drágább kamatozású kölcsönöket konvertálnak és az ezzel kapcsolatos törléseket illetve kikebelezéseket díjtalanul eszközlik. A bekebelezési költséget méltányosan és a legminimálisabb összegben számítják fel.

Akinek tehát kölcsönre van szüksége, vagy akinek már magasabb kamatozású kölcsöne van és ezt saját érdekében olcsóbb kamatozású kölcsönre konvertálni óhajtja, keresse fel az intézetek **üzlethelységeit,** ahol a szükséges felvilágosításokat a legnagyobb készséggel megkapja anélkül, hogy a felvilágosítás-kérés az érdeklődőt bármire is kötelezné.

Mindennemű bankári megbízást vállalnak és azokat azonnal a legelőnyösebb feltételek mellett teljesítik.

Betéteket a legmagasabb kamatozás mellett gyümölcsöztetnek.

